

JASALMA INTELLEKTTIŇ TÁLIM BAĞDARÍNDAGÍ ORNÍ

Abdrasulieva Barshinay Moyatdinovna
QMU Shet tiller fakulteti 1-kurs studenti,
Karimxojaeva Dilafruz Joldasbaevna
Stajyor oqitiwshi

Zamanagóy tálım sistemasi texnologiyalıq rawajlanıw menen birdey bolıp, jańa usıllardı sinawdan ótkerip atır. Jasalma intellekt bul processte zárúrli rol oynap atır. Búgingi kúnde IT járdeminde individual tálım programmalardı jaratiw, virtual oqitiwshılar menen islew hám oqıw procesin avtomatlastiriw múmkinshiligi boldı. Usınıń sebebinen, "Jasalma intellekt oqitiwshılar ornın basadima?" degen soraw aktual bolıp qalıp atır.

1. Demek jasalma intellekt degenimiz ne ?

Jasalma intellekt – bul jasalma intellekt tarmaqlarınıń kognitiv funkciyaların áshkar qiliw qábileti: úyreniw ,óz tájiriyesinen berilgen parametrlerge maslasıw hám aldın tek adamlar ushin bar bolǵan wazıypalardı islew.

2019- jılǵa Evropa Komissiyasınıń Jasalma intellekt boyınsha ekspertler toparı tárepinen tayyarlanǵan hújjet boyınsha, "jasalma intellekt" ataması aqıl túsiniǵine anıq belgini óz ishine aladı . Biraq óz isiniń mamları pikiri boyınsha ,aqıl anıq emes túsiniq bolǵanlıǵı ushin ,oni psixologlar ,biologlar hám neyrofiziologlar úyrense de ,jasalma intellekt izzertlewshileri ásirese racionallıq túsiniqten paydalanadı.

2. Jasalma intellekt járdeminde jekelestirilgen tálım .

Dásturiy tálım tarmaǵında bárshe oqıwshılar birdey metodika arqalı oqıtıladı, bul bolsa olardıń individual mútajlıklarına tuwri kelmewi mumkin. Jasalma intellekt bolsa har bir oqıwshınıń bilim dárejesi ,qızıǵıwshılıqları hám ózlestiriw tezligin kórip shıǵıp oǵan individual jantasadı.

Misali :

Google hám Microsoft IT járdeminde islewshi jeke oqıtatuǵın dástúlerdi islep shıǵıp atır

Misali: Googledıń "Read Along" dástúri balalardı interaktiv oqıwdı úyretedi.

Khan Academy óziniń "Khanmıǵó" atlı IT járdemshisinen paydalanıp, oqıwshılardı óz betinshe tapsırmalar beredi.

3. Virtual repetitorlar hám chatbotlar arqalı tálım alıw .

IT arqalı isleytuǵın virtual repetitorlar hám chatbotlar oqıwshılardı qálegen waqıtta úyreniw imkánin beredi.

Misali :

- Duolingo hám ChatGPT siyaqlı tarmaqlar oqıwshılardı shet tillerin úyreniwge járdem beredi. IT paydalaniwshisiniń juwapların kórip shıǵıp ,oǵan mas másláhatler beredi.

Sokratic [Google IT] dástúri oqıwshılardı matematik hám ilimiy pánlerdi túsiniwge járdem beriwshi IT járdemshisin usınadı.

Bunday tarmaqlar oqıwshılardı óz betinshe tálım alıw imkánin jaratıp beredi. Biraq, oqıwshılardıń janlı sáwbeti hám motivaciyasınıń tolıq ornın basa almaydı.

4. AI tálım sapasını asırma yamasa túsirip jibereme ?

Bul haqqında ITdıń abzallıqları hám kemshiliklerin keltirsek:

Abzallıqları:

1. Individual jantasiw – hár bir oqıwshi ushin mas dástur islep shıǵadı.

2. Hárdayım kiriw imkanıyati – IT tálım tarmaqları 24/7 isleydi.

3. Oqıw barisın avtomatlastıradı – oqıwshılar waqtın tejeydi hám bahalaw sapasını asıradı.

Kemshilikleri :

1. Janlı sáwbet jetispewshiligi – IT insan menen júzbe júz oqıw tájiriyesin bere almaydı.

2. Sanaliq pikirlewge tásiri- IT oqiwshilardıń jeke hám sanaliq pikirlew qábiletin sheklep qoyıwı múmkin .

3. Maǵliwmat isenimsizligi – IT ayırım natuwri yamasa bir jaqlama maǵliwmat beredi
Uliwma aytqanda, IT tek qosimsha úyreniw predmeti boliwi kerek, biraq tiykarǵı tálim insan tárepinen basqariliwı zárúr.

5. Jasalma intellekt oqitiwshilardıń isin jeńillestireme yamasa olardıń ornın iyeleyme?
AI oqitiwshilardıń isin jeńillestiretin kúshli zat bolıp, tálim sapasın asiriwda úlken járdem beriwı múmkin .Biraq, olardı toliq almastira almaydı. IT maǵliwmat izlewde hám úyreniwde járdem beriwı múmkin ,biraq tájiriybeli oqitiwshılar isleytuǵın individual úyretiw hám qimbatlı ustazlıqtı usınıs ete almaydı.

Juwmaqlap aytqanda, jasalma intellekt tálim sistemasına jańa imkaniyatlar kiritip atırǵan bolsa da, ol oqitiwshilardıń ornın toliq basa almaydı. Sebebi, insan miyiniń dóretiwshilik ,sezim hám jeke jantasiw siyaqlı tárepleri jasalma intellekt ushin elege shekem erisip bolmaytuǵın dárejede.

Paydalanılǵan ádebiyatlar:

- 1.Filipova .I.A.Jasalma intellekti huquqiy tártipke salıw: lekciyalar kursı.Rus tilinen awdarmalaǵan Z.O.Kuvandukov ,juwapker redaktor A.R.Axmatov –Samarqand :Samarqand mámleketliklik mámleketlik universiteti, 2022.-179 bet
- 2.Luckin .R.2018. Artificial Intelligence and Education ;Promise and Implications for Teaching and learning .London:UCL Institute of Education Press.
3. Uteshova Z. TESTS AS ONE OF THE WAYS OF ASSESSMENT IN LANGUAGE TEACHING //InterConf.–2020.
4. Khodjaniyazova, U. K. . (2021). SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF SPOKEN AND WRITTEN LANGUAGE. CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS, 2(08), 20–23. <https://doi.org/10.37547/pedagogics-crijp-02-08-06>

HOW TO IMPROVE SPEAKING THROUGH PHONETICS (INTONATION, STRESS) FOR SECOND LANGUAGE LEARNERS

*Abdullaev Bayram
Doctoral Student of Jeonbuk National University
English Education department
Supervisor-Sherimbetova Nargiza*

Abstract: In contemporary society, more and more people are intending to enhance their speaking skills through phonetics. However, there are numerous challenges that might hinder their progress, such as difficulties in mastering pronunciation, a shortage of effective teaching techniques, and limited access to phonetic resources. This paper explores how phonetics can enhance speaking abilities by improving second language learners' stress patterns and intonation. Additionally, it focuses on effective teaching strategies, including phonetic drills and technological tools, to help learners overcome these obstacles and achieve oral proficiency.

Key words: phonetics, words, intonation, pronunciations, strategies, stress, techniques, Tone, communication.

Clear and confident speaking skills are essential in almost every aspect of life whether you're giving a presentation, learning a new language, or simply trying to be better understood. One of the most effective ways to improve your speaking abilities is by learning phonetics, the study of sounds in speech. Phonetics helps bridge the gap between how words are written and how they are actually spoken. Phonetics focuses on how speech sounds are produced, transmitted, and perceived. For